وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی
ژمارە: ٦٠ لە ٢٠٢٤/١/٣

پاڵپشت بە ماددەی (٤٣) لە یاسای تەندروستی دەروونی لە هەرێمی کوردستان – عێراق ، ژمارە (٨)ی ساڵی ٢٠١٣ ، و بڕگەی دووەم لە ماددەی (١٠٥) لە یاسای چاودێری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢٦)ی ساڵی ١٩٨٠، ئەم ڕێنماییانەی خوارەوەمان بۆ هەر سێ نەخۆشخانەی دەروونی لە هەر سێ پارێزگای هەولێر و سلێمانی و دهۆك دەرکرد.

ڕێنمایی ژمارە(١)ی ساڵی ٢٠٢٤
تایبەت بە نەخۆشخانەی دەروونی (چرا) لە هەرێمی کوردستان_عێراق

ماددەی (١):

یەکەم: حوکمەکانی ئەم ڕێنماییە بەسەر ئەو سێ نەخۆشخانە دەروونییە درێژخایەنەی خانمان لە کەرتی گشتی جێبەجێدەکرێت.

دووەم: وەزارەتی تەندروستی بە هاوکاری وەزارەتی کاروکاروباری کۆمەڵایەتی حکومەتی هەرێمی کوردستان سەرپەرشتی ئەو سێ نەخۆشخانە دەروونییە درێژخایەنەی خانمان دەکەن.

ماددەی (٢):

ئەو سێ نەخۆشخانە دەروونییە بە فەرمی ناوی (نەخۆشخانەی چرا) دەبێت.

ماددەی (٣):

نەخۆشخانەی دەروونی بۆ ئەو نەخۆشییە دەروونییە سەختە درێژخایەنانە بەکاردێت کە نەخۆشییەکەیان توندە و پێویستیان بە چارەسەر و شیاندنەوە هەیە، هەروەها ئەو نەخۆشانەی کە چارەسەرکردنیان قورسە و ئەستەمە کە لەماڵەوە چارەسەر بکرێن.

ماددەی (٤):

ئەو نەخۆشانەی ڕێژەی نەخۆشی دەروونی ٧٠% بێت، دەتوانن لە نەخۆشخانەی دەروونی درێژخایەنی خانمان سوودمەند بن.

ماددەی (٥):

یەکەم: نەخۆش بەم شێوازانەی خوارەوە لە نەخۆشخانە وەردەگیرێت :

أ- خەواندنی نەخۆش تەنها لە ڕێگای لیژنەی پزیشکی دەروونی بەرایی لە بەڕێوەبەرایەتی لیژنەی پزیشکی دەبێت .

ب- ڕەوانەکردنی نەخۆش بۆ نەخۆشخانەی دەروونی بە مەبەستی داڵدەدانی تەنها لە ڕێگەی لیژنەی پزیشکی دەروونی بەرایی دەبێت .

ت- دادگاکانی هەرێمی کوردستان پاش سەلماندنی بوونی نەخۆشی دەروونی هاتوو لەماددەی (٤)ی ئەم ڕێنماییە لەرێگەی لێژنەی پزیشکی تێهەڵچوونەوە بەرایی بۆیان هەیە کەیس ڕەوانەی نەخۆشخانەی دەروونی بکەن هەروەها بنکەکانی پۆلیسیش بەهەمان میکانیزم کەیس ڕەوانە دەکەن .

دووەم: لە سەرجەم بارەکانی هاتوو لە بڕگەی یەکەمی ئەم ماددەیە ، بەڵێننامەی پێویست لە کە سوکاری نەخۆش وەردەگیرێت بۆ ئەوەی دوای چارەسەرکردنی ، نەخۆش وەربگرنەوە .

ماددەی (٦):

وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی کەیسی دەروونی بۆ نەخۆشخانە دەروونییە درێژخایەنەکان دەنێرێت لە ڕێگەی لیژنەی پزیشکی بەرایی.

ماددەی (٧):

هەر نەخۆشخانەیەك وەکو بەڕێوەبەرایەتی دەناسرێت کە پزیشکێکی دەروونی بە پلەی بەڕێوەبەر سەرپەرشتی راستەوخۆی دەکات ، بەڕێوەبەر لە لایەن وەزیری تەندروستی دیاری دەکرێت .لەسەر پێشنیازی بەڕێوەبەری گشتی فەرمانگەی تەندروستی پارێزگا .

ماددەی (٨):

پێکهاتەی کارگێری نەخۆشخانە :

یەکەم: نەخۆشخانە لە دوو یەکەی سەرەکی پێکدێت :

أ- یەکەی ڕێنوێنی.

ب- یەکەی چارەسەری.

دووەم: سەرجەم ستافی یەکەی چارە سەری لە لایەن وەزارەتی تەندرو ستی دە ستنیشان دەکرێن بەڵام کارمەندانی یەکەی رێنوێنی سەر بە میلاکی وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی دەبن و لە لایەن وەزارەتی کار دەستنیشان دەکرێن.

ماددەی (٩):

لیژنەیەکی تایبەت لە نەخۆشخانە بە سەرۆکایەتی پزیشکی پسپۆڕی دەروونی و ئەندامیەتی هەر یەکە لە توێژەرێکی دەروونی و توێژەرێکی کۆمەڵایەتی پێکدەهێنرێت، لیژنە بەرپرس دەبێت لە وەرگرتنی نەخۆش و کۆتایی ماوەی مانەوەی نەخۆش و ڕەوانە کردنی کەیس بۆ دووبارە پشکنینەوەی لە لایەن لیژنەی پزیشکی دەروونی بە مەبەستی کۆتایی ماوەی مانەوەی لە نەخۆشخانە یاخود درێژکردنەوەی .

ماددەی (١٠):

یەکەم: کەیسی دەروونی ماڵەکانی داڵدەدانی خانمانی هەڕەشەلێکراو و چاکسازییەکانی خانمان و خانەی بەساڵاچووان و خانەی منداڵان بە شێوازێکی راستەوخۆ لەکاتی پێویست پاڵپشت بە حوکمەکانی هاتوو لە ماددەی (٤ و ٦)ی ئەم ڕێنماییە لە نەخۆشخانە وەردەگیرێن بەمەرجێك نەخۆشی دەروونی تووند و درێژخایەنی هەبێت.

دووەم: مانەوەی کەیسەکانی هاتوو لە بڕگەی یەکەمی ئەم ماددەیە لە لایەن لیژنەی تایبەتی نەخۆشخانە بڕیاری لەسەر دەدرێت بەبێ ئەوەی بۆ لیژنەی دەروونی بەرایی بگەڕێتەوە .

ماددەی (١١):

یەکەم: لە نەخۆشـخانە چەندین خزمەتگوزاری پزیشـکی و دەروونی و کۆمەڵایەتی لە لایەن پسـپۆڕی تایبەت بەم بوارانە پێشکەش بە نەخۆش دەکرێن لەوانە :

أ- خزمەتگوزاری پزیشکی. (لەبواری دەروونی).
ب- چارەسەری سایکۆلۆجی.
ت- چارەسەری پیشەیی (Occupational Therapy).
ث- پێدانی ڕێنوێنی دەروونی و کۆمەڵایەتی .
ج- دەرمان و پێداویستیەکان
ح- چێشخانە کە لە لایەن ستافێکی تایبەتمەند خواردن پێشکەش بە نەخۆش دەکات .
خ- پاککردنەوەی بەردەوام .
د- لۆندری بۆ شووشتنی جل و بەرگ و پێداویستی نووستن .
ذ- ئارایشگا .
ر- هەر خزمەتگوزاریەکی تر کە نەخۆشخانە بە پێویستی بزانێت .

دووەم: بۆ هەر (٥) پێنج نەخۆش چاودێرێك دەستنیشان دەکرێت کە سەرپەرشتی ڕەوشی نەخۆشەکان بکات بەڵام بەڕێوەبەری نەخۆشخانە بۆی هەیە لەکاتی پێویستدا گۆڕانکاری لەژمارەی توێژەر بکات .

ماددەی (١٢):

هەردوو وەزارەتی تەندروسـتی و وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی لەگەڵ وەزارەتی دارایی و ئابووری هەماهەنگی پێویست لە ڕووی ئابووری و بودجە و خزمەتگوزرایەکان دەکەن.

ماددەی (١٣):

هەڵوەشانەوەی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٢٢) ی وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی تایبەت بە نەخۆشخانەی دەروونی لە هەرێمی کوردستان - عێراق.

ماددەی (١٤):

ئەم ڕێنمـاییە لە ڕۆژی دەرچوونی جێبەجێ دەکرێـت و لە ڕۆژنـامەی (وەقـایعی کوردسـتـان) بڵاودەکرێتەوە.

د. سامان حسین بەرزنجي	**کوێستان محمد عبدالله**
وەزیری تەندروستی	**وەزیری کارو کاروباری کۆمەلایەتی**